

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของงานวิจัย

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554) ยุทธศาสตร์การสร้างความเข้มแข็งของชุมชนและสังคมให้เป็นรากฐานที่มั่นคงของประเทศ ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงของเศรษฐกิจชุมชน เน้นการผลิตเพื่อการบริโภคอย่างพอเพียงภายในชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนมีการรวมกลุ่มในรูปแบบสหกรณ์ กลุ่มอาชีพ สนับสนุนการนำภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้ในการสร้างสรรค์คุณค่าของสินค้าและบริการ และสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชนในการลงทุนสร้างอาชีพและรายได้ที่มีการจัดสรรอย่างเป็นธรรมแก่ชุมชน ส่งเสริมการลงทุนระหว่างเครือข่ายองค์กรชุมชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างระบบบ่มเพาะวิสาหกิจชุมชนควบคู่กับการพัฒนาความรู้ด้านการจัดการ การตลาด และทักษะในการประกอบอาชีพ (ราชกิจจานุเบกษา. 2549 : 17)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในภูมิภาคและชนบทในความต้องการในการถ่ายทอดเทคโนโลยี เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้พัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการปัญหาได้ด้วยตนเอง เพื่อประโยชน์ของตนเอง ครอบครัว และชุมชน ตลอดจนสามารถสนองตอบต่อการนำเทคโนโลยีดังกล่าวมาพัฒนาได้อย่างเต็มที่และทั่วถึง ดังนั้นการพัฒนาในอนาคตจะเน้นที่การสร้าง ความเข้มแข็งของชุมชนในภูมิภาคและชนบท ให้สามารถพึ่งตนเองได้ โดยมีเศรษฐกิจชุมชนที่มั่นคง เป็นตัวนำ และเป็นฐานในการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตในอนาคต และนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชน

การถ่ายทอดเทคโนโลยีโดยการฝึกอบรมเป็นวิธีหนึ่งในการพัฒนาประชากรในชุมชน ให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ซึ่งมีคุณค่าและคุณภาพตามที่พึงประสงค์ ดังนั้น การจัดทำโครงการและหลักสูตรฝึกอบรมควรจะต้องมีการวิเคราะห์กลุ่มผู้อบรม หลักสูตรการฝึกอบรมที่สร้างขึ้นจะต้องสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และเมื่ออบรมแล้วจะต้องสามารถแก้ไขปัญหา หรือตอบสนองความต้องการของชุมชนได้ การจัดทำโครงการฝึกอบรมจะประสบความสำเร็จได้ขึ้นอยู่กับการจัดหลักสูตรภายใต้สถานการณ์ที่ถูกต้องตรงตามความต้องการ ซึ่งแนวทางการออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรม ได้ตั้งกรอบแนวความคิดไว้ 5 ส่วนด้วยกัน ซึ่งโดยส่วนประกอบต่าง ๆ นั้น ถูกต้องตรงตามความต้องการ มีองค์ประกอบดังต่อไปนี้ 1. ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ ซึ่งได้จากการวิเคราะห์ความต้องการของแต่ละคนขณะนั้น 2. แรงจูงใจ ผู้เข้าอบรมนั้นทราบได้ว่าจะได้ประโยชน์อะไรจากการเข้ารับการฝึกอบรมในครั้งนั้น 3. ความรู้และทักษะใหม่ ๆ การจัดทำโครงการฝึกอบรมนั้น ต้องคำนึงถึงการเพิ่มความสามารถและให้ความรู้ใหม่ ๆ กับผู้เข้ารับการฝึกอบรม 4. เรียนรู้จากสถานการณ์จริง ในหลักสูตรการฝึกอบรมนั้นจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องให้ผู้เข้ารับการฝึกอบรมได้ลงเรียนรู

และฝึกปฏิบัติจริง เพื่อเป็นการฝึกทักษะและเป็นประโยชน์แก่ผู้เข้าฝึกอบรม 5. การติดตามและรายงานผล หลังจากการฝึกอบรมแล้วผู้จัดการฝึกอบรมควรมีการติดตามผลจากผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อที่จะได้ทราบถึงความเข้าใจ ความสนใจ และการนำไปใช้หลังจากได้รับการฝึกอบรมแล้ว เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการฝึกอบรมครั้งต่อไป

จังหวัดปทุมธานี มีลักษณะภูมิประเทศพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มริมสองฝั่งแม่น้ำ โดยมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านใจกลางจังหวัดในเขตอำเภอเมืองปทุมธานีและอำเภอสสามโคก ทำให้พื้นที่ของจังหวัดปทุมธานีถูกแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ฝั่งตะวันตกของจังหวัดหรือบนฝั่งขวาของแม่น้ำเจ้าพระยาได้แก่ พื้นที่ในเขตอำเภอลาดหลุมแก้วกับพื้นที่บางส่วนของอำเภอเมืองและอำเภอสสามโคก กับฝั่งตะวันออกของจังหวัด หรือบนฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยา ได้แก่ พื้นที่อำเภอเมืองบางส่วน อำเภอธัญบุรี อำเภอลองหลวง อำเภอหนองเสือ อำเภอลำลูกกา และบางส่วนของอำเภอสสามโคก โดยปกติระดับน้ำในแม่น้ำเจ้าพระยาในฤดูฝนจะเพิ่มสูงขึ้นเฉลี่ยประมาณ 50 เซนติเมตร ซึ่งทำให้เกิดภาวะ น้ำท่วม ในบริเวณพื้นที่ราบริมฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยาเป็นบริเวณกว้างและก่อให้เกิดปัญหาอุทกภัยในพื้นที่ฝั่งขวาของ แม่น้ำเจ้าพระยาสำหรับพื้นที่ทางฝั่งซ้ายของแม่น้ำเจ้าพระยานั้น เนื่องจากประกอบด้วยคลองซอยเป็นคลองชลประทานจำนวนมากสามารถควบคุมจำนวนปริมาณน้ำได้ทำให้ปัญหาเกี่ยวกับอุทกภัยมีน้อยกว่า

ปัจจุบันจังหวัดปทุมธานี มีการปกครองแบ่งออกเป็น 7 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอลาดหลุมแก้ว อำเภอสามโคก อำเภอธัญบุรี อำเภอลองหลวง อำเภอลำลูกกา และอำเภอหนองเสือ ซึ่งมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ตั้งอยู่ที่อำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้เลือกที่จะศึกษากลุ่มชุมชนบริเวณรอบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และได้เลือกที่จะศึกษาอำเภอลำลูกกา ซึ่งเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ติดต่อกับมหาวิทยาลัย และเป็นอำเภอที่มีพื้นที่มากที่สุดในจังหวัดปทุมธานี

อำเภอลำลูกกา ตั้งขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. 2447 ตรงกับสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ 5) เป็น 1 ใน 7 อำเภอของจังหวัดปทุมธานี และมีเนื้อที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัด ประชากรดั้งเดิมส่วนใหญ่อพยพมาจากภาคใต้ และหนองจอก เข้ามາตั้งรกรากเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน ประชากรในเขตอำเภอลำลูกกาส่วนใหญ่นับถือ ศาสนาพุทธ ศาสนาอิสลาม และศาสนาคริสต์ เดิมพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นการเกษตร ภูมิประเทศ เป็นที่ราบลุ่มร้อนชื้น เหมาะแก่การเพาะปลูก ผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่น ได้แก่ ไม้บาย 12 ราศรี กระเป๋าหนังปลากระเบน หมูทุบหมูสวรรค์ ไม้ดอกไม้ประดับ ข้าวโพด ศิลปประดิษฐ์กะลามะพร้าว น้ำปลาหวาน เสื้อผ้าสำเร็จรูป (ผ้าไทย) สมุนไพรภูตน้ำ

อำเภอลำลูกกา มีพื้นที่ 54.5 ตารางกิโลเมตร แบ่งเป็น 8 ตำบล มีการปกครอง เป็นองค์การบริหารส่วนตำบล คูคต ลาดสวาย บึงคำพร้อย ลำลูกกา บึงทองหลาง ลำไทร พืชอุดม บึงคอไห และเทศบาล 3 เทศบาลได้แก่เทศบาลเมืองคูคต เทศบาลตำบลลำลูกกา เทศบาลตำบลลำไทร อาณาเขตพื้นที่ติดต่อ

ทิศเหนือ ติดต่อ อำเภอธัญบุรี จ.ปทุมธานี

ทิศตะวันออก ติดต่อ อำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก อำเภอบางน้ำเปรี้ยว
จังหวัดฉะเชิงเทรา

ทิศตะวันตก ติดต่อ อ.เมือง จ.ปทุมธานี

ทิศใต้ ติดต่อ เขตสายไหม และ เขต กทม.

ลักษณะพื้นที่ เป็นที่ราบลุ่ม มีคลอง และถนนใช้ในการสัญจรไปมาได้สะดวก เดิมพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นทุ่งนาและสวนผลไม้ ต่อมาสภาพทางเศรษฐกิจ ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็ว ทั้งทางด้านธุรกิจ การค้า และอุตสาหกรรม ทำให้ปัจจุบันสภาพพื้นที่ปรับเปลี่ยนเป็นที่ตั้งของ สถาบันการเงิน ศูนย์การค้า ห้างสรรพสินค้า โรงแรม โรงงานอุตสาหกรรม และหมู่บ้านจัดสรรต่าง ๆ ตลอดจนตลาด ขายส่งสินค้า ทำให้เกิดประชากรแฝงหรือคนต่างถิ่นเข้ามาอยู่อาศัยประกอบกับพื้นที่เป็นเมืองผ่าน เข้าออกหลายทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเส้นทางหลักในการขนส่งผ่านไปสู่ภาคเหนือและภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ จึงมีรถสัญจรผ่านจำนวนมากทำให้เกิดปัญหาการจราจรติดขัดอีกส่วนหนึ่ง ด้วย เส้นทางคมนาคม มีทางหลวงแผ่นดิน เป็นเส้นทางหลัก จำนวน 3 เส้นทาง คือ

1. ถนนพหลโยธิน

2. ถนนวิภาวดีรังสิต

3. ถนนลำลูกกา นอกจากนี้ยังมีเส้นทางลัดอีกหลายเส้นทาง เช่น ถนนเสมาฟ้าคราม (คลองสอง) ถนนวัดกลางคลองสี่ และถนนวัชรพล เป็นต้น

ดังนั้นเพื่อให้การพัฒนากลุ่มอาชีพในอำเภอที่มีเนื้อที่ใหญ่ที่สุดในจังหวัดปทุมธานี ให้มี ศักยภาพ และมีความเข้มแข็ง สามารถเป็นชุมชนที่ช่วยมีการสร้างอาชีพและรายได้ที่เพิ่มขึ้น ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่า ควรที่จะมีการศึกษาความต้องการในการถ่ายทอดเทคโนโลยีในด้านต่าง ๆ ของชุมชน เพื่อที่ชุมชนจะได้นำไปพัฒนากลุ่มอาชีพของตัวเอง ให้มีศักยภาพและมีความเข้มแข็ง มากยิ่งขึ้น ซึ่งผลจากการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยคาดว่าน่าจะมีประโยชน์ในการนำผลการวิจัยไป กระตุ้นให้ชุมชนอื่น ๆ ได้นำไปเป็นแนวทางในการพัฒนาความต้องการถ่ายทอดเทคโนโลยีต่าง ๆ และนำไปสู่การแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคมของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการการถ่ายทอดเทคโนโลยีของชุมชนอำเภอลำลูกกา
จังหวัดปทุมธานี

2. เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผนและพัฒนากิจการโครงการการถ่ายทอดเทคโนโลยี
ต่าง ๆ ตามความต้องการของกลุ่มชุมชนอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ ประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ผู้วิจัยได้ลงพื้นที่สำรวจความต้องการของประชากรโดยใช้วิธีแจกแบบสอบถามให้แก่ประชากรในอำเภอลำลูกกา และได้เลือกตำบลตัวอย่างที่อยู่ในอำเภอลำลูกกาจำนวน 4 ตำบล จาก 8 ตำบล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้มาจากการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ได้แก่ ประชากรที่อาศัยใน ตำบลบึงคำพร้อย ตำบลลำลูกกา ตำบลบึงทองหลาง และตำบลลำไทร อำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี รวม 152 คน

ตัวแปรที่ศึกษา มีดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. การศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้เสริม
6. รายได้ต่อเฉลี่ยต่อเดือน
7. การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพในชุมชน
8. ระยะเวลาที่ต้องการรับการฝึกอบรม
9. วันที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม
10. สถานที่ที่จัดให้มีการฝึกอบรม
11. การรับรู้ข่าวสารการจัดฝึกอบรม

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ข้อมูลความต้องการในการถ่ายทอดเทคโนโลยี แบ่งเป็น 2 ด้าน ได้แก่

1. ความต้องการคำปรึกษาด้านเทคโนโลยี
2. ความต้องการทางด้านการฝึกอบรม

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การสำรวจ หมายถึง การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็น ทศนคติ ความรู้สึก และการกระทำเป็นต้น ซึ่งการสำรวจจะได้รับข้อมูลที่เฉพาะเจาะจง และสามารถที่จะรวบรวมข้อมูลจากบุคคลเป้าหมาย ได้จำนวนมาก

2. เทคโนโลยี หมายถึง วิทยาการ ทักษะ ประสบการณ์ และวิธีการที่นำมาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการผลิต สินค้า การบริการ การตลาด การบริหาร และการจัดการ

3. การถ่ายทอดเทคโนโลยี หมายถึง การนำเทคโนโลยีมาใช้หรือประยุกต์ใช้ในการประกอบธุรกิจ โดยผู้ถ่ายทอดมีการถ่ายทอดวิทยาการ ทักษะ ประสบการณ์ และวิธีการให้ผู้รับการถ่ายทอดสามารถนำไปใช้หรือประยุกต์ใช้ในการผลิต การค้า การบริการ การตลาด การบริหารและการจัดการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของการประกอบธุรกิจแต่ละประเภท

3.1 การให้คำปรึกษา หมายถึง กระบวนการที่เกิดขึ้นระหว่างบุคคลสองฝ่าย คือ ผู้ให้คำปรึกษาและผู้รับคำปรึกษา โดยผู้ให้คำปรึกษาจะคอยให้คำแนะนำที่ถูกต้อง มีหลักการ เหตุผลในทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นแนวทางแก่ผู้รับคำปรึกษาในการประกอบการตัดสินใจและสามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3.2 การฝึกอบรม หมายถึง วิธีการในการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถ มีทักษะ ได้ความชำนาญในการปฏิบัติงาน เกิดเจตคติที่ดีต่อการปฏิบัติงานโดยใช้กลวิธีที่เหมาะสมในการสร้างประสบการณ์จากการฝึกปฏิบัติจริงของผู้เข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเป็นการแก้ไขปัญหา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน หรือพัฒนาองค์กร

4. กลุ่มชุมชนรอบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี หมายถึง ประชากรที่อาศัยอยู่ในบริเวณอำเภอโดยรอบมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. สามารถทราบความต้องการการถ่ายทอดเทคโนโลยีในด้านการให้คำปรึกษา และการฝึกอบรมของชุมชนอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี

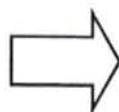
2. ทำให้หน่วยงานของภาครัฐ และเอกชนที่เกี่ยวข้องนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการปรับปรุงแนวทางในการวางแผนและพัฒนาการจัดโครงการการถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการให้คำปรึกษา และการฝึกอบรมหลักสูตรต่างๆ ได้ตรงตามความต้องการของกลุ่มชุมชนอำเภอลำลูกกา จังหวัดปทุมธานี ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ
2. อายุ
3. การศึกษา
4. อาชีพ
5. รายได้เสริม
6. รายได้ต่อเฉลี่ยต่อเดือน
7. การเป็นสมาชิกกลุ่มอาชีพในชุมชน
8. ระยะเวลาที่ต้องการรับการฝึกอบรม
9. วันที่ต้องการเข้ารับการฝึกอบรม
10. สถานที่ที่จัดให้มีการฝึกอบรม
11. การรับรู้ข่าวสารการจัดฝึกอบรม

ตัวแปรตาม

ความต้องการในการถ่ายทอดเทคโนโลยี

1. ความต้องการคำปรึกษาด้านเทคโนโลยี
2. ความต้องการทางด้านการฝึกอบรม